

Monumentnummer*: 530309

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **27 december 2006**
Kadaster deel/nr **82649/61**

*Woonplaats** **Zaandam** *Gemeente** **Zaanstad** *Provincie** **Noord-Holland**

Locatiennaam **Zaandam** *Locatieomschrijving* **Hembrugterrein**

*Kadastrale gemeente** **Zaandam** *Sectie** **K** *Kadastraal object** *Appartement aanduiding* *Grondperceel* **14493**

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 18: SCHUILBUNKER, Gebouw 382.

Inleiding

Deze voormalige civiele SCHUILBUNKER voor het personeel van de Artillerie-Inrichtingen uit 1939 staat vlakbij Zijkanaal G aan de zuidoostzijde van het Hembrugterrein. De bunker is bom- en gasvrij, maar er zijn geen voorzieningen ingebouwd tegen radio-actieve fall-out. De ruimte is dan ook slechts geschikt voor kortstondig verblijf. Na de Tweede Wereldoorlog is deze bunker onder meer gebruikt voor trilproeven met munitieverpakkingen.

Omschrijving

Het gebouw is met de nok zuidwest-noordoost gericht en ligt gedeeltelijk onder het maaiveld.

Bovengronds bestaat het gebouw uit twee identieke kleine vierkante betonnen bouwsels, gelegen aan de zuidwest- en noordoostgevel van de schuilplaats, met flauw aflopend dakvlak bedoeld om granaten en vliegtuigbommen te laten schampen en een grote overstek bij de ingang. In het dak bevindt zich een doorgang voor de radio-installatie. Op de muren is nog steeds de plank- en nerfstructuur van het hout waarin het beton indertijd gegoten is, zichtbaar.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

In de bovengrondse bouwsels bevindt zich een trap naar beneden naar de ondergrondse schuilplaats die via een stalen luik bereikt kan worden.

De schuilplaats zelf is een ruimte van gewapend beton op rechthoekige plattegrond zonder vensters met een oppervlakte van 19.50 bij 5.50/6.50 meter. De muurdikte bedraagt 1.50/1.95 meter en de dakdikte ca. 3 meter. Ook in het interieur zijn op de muren en plafond de nerfsporen van de houten planken van de betonbekisting nog zichtbaar (brutalism). Slechts lange banken met houten delen staan opgesteld langs de twee langsmuren. Aan de kopse zijde zit het stalen toegangsluik. Er is een kleedruimte, een wachtruimte en een vertrek voor de leider. De laatste ruimte wijst op het gebruik van de bunker als hoofdpост.

Waardering

De voormalige SCHUILKELDER is van cultuur-, militair-, en architectuurhistorische (typologische) waarde als uniek en gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een civiele schuilkamer uit het Interbellum en tevens van belang als historisch-functioneel onderdeel van het complex Hembrugterrein.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Bomvrij militair object

Functie

Schuilplaats

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument